

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. július 2.
(OR. en)

10179/19

ECOFIN 637
UEM 237
SOC 488
EMPL 377
COMPET 515
ENV 608
EDUC 321
RECH 354
ENER 358
JAI 718
FSTR 137
REGIO 173

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9952/19 - COM(2019) 526 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Finnország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2019. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2019) 526 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Finnország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2019. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérét. Az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Finnországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyott. A Tanács 2019. április 9-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást³ (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlás), amely öt ajánlást fogalmaz meg az euroövezetre vonatkozóan (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó ajánlások).
- (2) Mivel Finnország pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Finnországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlást, melyet az alábbi 3. és 4. ajánlás tükröz. Mindenekelőtt a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikának a meghatározott területekre történő összpontosítása elő fogja segíteni a beruházások támogatására irányuló második euroövezeti ajánlás teljesítését, a háztartások eladósodottságával kapcsolatos intézkedések pedig elő fogják segíteni a magánszektor adósságának csökkentésére irányuló negyedik euroövezeti ajánlás teljesítését.
- (3) A Finnországra vonatkozó 2019. évi országjelentést 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások⁴ végrehajtása terén Finnország által elért eredményeket, az előző években elfogadott ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Finnország által elért eredményeket.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

³ HL C 136., 2019.4.12., 1. o.

⁴ HL C 320., 2018.9.10., 112. o.

- (4) Finnország 2019. április 4-én benyújtotta a 2019. évi nemzeti reformprogramját és a 2019. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (5) Az európai strukturális és beruházási alapoknak (esb-alapok) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (6) Finnország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2019. évi stabilitási programja értelmében, amelyet az előző kormány nem sokkal az áprilisi általános választások előtt változatlan szakpolitika feltételezésével nyújtott be, a kormány 2019-ben -0,3 %-os GDP-arányos államháztartási egyenleg elérésére törekszik, amely a bruttó hazai termék (GDP) -0,7 %-ának megfelelő 2018-as értékhez képest csökkenést jelent. A kormány szerint az egyenleg az előrejelzések szerint 2020-ban 0 %-ra fog javulni, azt követően viszont 2021-ben -0,1 %-ra, 2022-ben pedig -0,3 %-ra fog visszaesni. Az újraszámított strukturális egyenleg⁶ alapján Finnország a középtávú költségvetési célt – a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiányt – a változatlan szakpolitikát feltételező előrejelzések szerint továbbra is, a programidőszak egésze során túlteljesíti, figyelembe véve a strukturális reformok végrehajtásához biztosított átmeneti eltéréshez kapcsolódó 2019-es engedményeket. A GDP-arányos államadósság, amely 2015-ben 63,4 %-on tetőzött, 2018-ban 58,9 %-ra csökkent. A 2019. évi stabilitási program alapján az adósságráta tovább csökken, és 2021-ben már csak a GDP 57,4 %-a lesz. Ezt követően az adósságráta az előrejelzések szerint 2022-ben ismét növekedni fog, a GDP 57,7 %-ára. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv lényegében megalapozottnak tűnik. A költségvetési előrejelzéseket övező fő kockázatok az elöregedésnek és a magasabb inflációnak a vártnál potenciálisan magasabb költségeihez kapcsolódnak.
- (7) A Tanács 2018. július 13-i ajánlása szerint Finnországnak a strukturális reform végrehajtásához biztosított átmeneti eltéréshez kapcsolódó engedményeket figyelembe véve 2019-ben teljesítenie kell a középtávú költségvetési célt. Ennek alapján a nettó elsődleges államháztartási kiadások⁷ nominális növekedési rátája 2019-ben legfeljebb 2,9 % lehet, ami a strukturális egyenlegnek a GDP 0,2 %-ával egyenértékű megengedett romlásának felel meg. A Bizottság 2019. évi tavaszi előrejelzése alapján Finnország a strukturális reform végrehajtásához biztosított átmeneti eltéréshez kapcsolódó engedményeket figyelembe véve 2019-ben várhatóan teljesíti a középtávú költségvetési célt.

⁶ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

⁷ A nettó elsődleges államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkiadások, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint az álláskeresői járadékokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás négyéves időszakra van szétterítve. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevételnövelést figyelembe veszik, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósítják.

- (8) 2020-ban, tekintettel a 0,8 %-ot kitevő, előrevetített finnországi kibocsátási résre, a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája nem haladhatja meg az 1,9 %-ot, összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott követelménymátrix által előírt, a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális kiigazítással. A Bizottság változatlan szakpolitikát feltételező, 2019. évi tavaszi előrejelzése alapján Finnország várhatóan némi eltérés kockázatának lesz kitéve 2020-ban. Összességében a Tanács úgy véli, hogy Finnország az előrejelzés szerint 2019-ben meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek, 2020-ban viszont készen kell állnia arra, hogy további intézkedéseket hozzon a megfelelés érdekében.
- (9) Az előrejelzés szerint a népesség előregedése és a munkavállalók számának csökkenése miatt a nyugdíjakra, az egészségügyre és különösen a szociális ellátásra (tartós ápolásra-gondozásra) fordított kiadások a következő évtizedekben várhatóan emelkedni fognak. Az államháztartások fenntarthatóságáról szóló 2018-as jelentés szerint az előregedéssel kapcsolatos költségek előre jelzett növekedése a GDP 2 %-ának megfelelő költségvetési konszolidációt tenne szükségessé a GDP-arányos államadósság hosszú távú stabilizálása érdekében. A kormány 2019. március 8-i lemondása miatt nem folytatódott a regionális kormányzatok és az egészségügyi és szociális szolgáltatások reformja, amelynek célja az említett kihívások kezelése, az egyenlő hozzáférés biztosítása és a várakozási idők csökkentése volt. Az önbevallások alapján a kielégítetlen egészségügyi szükségletek aránya Finnországban meghaladja az uniós átlagot. Különösen az inaktívak kerülnek szembe nehézségekkel a szükséges orvosi ellátáshoz való hozzájutás terén a hosszú várólisták miatt.
- (10) A munkaerőpiacon a csökkenő munkaképes korú népesség és a betöltetlen álláshelyek egyre nagyobb száma jelenti a szűk keresztmetszetet. Ugyanakkor Finnországban az aktivitási és a foglalkoztatási ráták alacsonyabbak, mint a többi skandináv országban, és a strukturális munkanélküliség 2018-ban továbbra is 7 %-os volt. Ez részben az inaktivitási és munkanélküliségi csapdákat tükrözi, amelyek akadályozzák a munkaerő-állomány jobb kihasználását. A munkavállalók munkaerőpiacra való visszavezetésének akadályait többek között az összetett ellátórendszer és a különféle típusú juttatások képezik. A juttatásokat a jövedelem emelkedésével gyorsan megszüntetik, ami azzal a veszéllyel jár, hogy a munkavállalás esetleg nem kellően kifizetődő alternatíva. A juttatások mértéke körüli bizonytalanság és a visszaállításukhoz szükséges idő csökkenti a rövid távú vagy a részmunkaidős munkavállalás vonzerejét. Az alapjövedelem-kísérlet, amelynek előzetes eredményeit 2019 februárjában tették közzé, információkkal szolgál a szociális biztonsági rendszer felülvizsgálatához annak érdekében, hogy a juttatásokat hatékonyabban ötvözzék a keresetekkel.

- (11) A részvételi arány növeléséhez az aktív befogadást elősegítő beruházások szükségesek – különösen a munkaerőpiacról leginkább kiszorult csoportok esetében –, főleg mert az aktivitási és a foglalkoztatási ráták megközelítik a válság előtti szintet. Egyes csoportok számára jobb munkaerőpiaci lehetőségeket teremthetnének a munkaerőpiaci részvétel ösztönzését célzó átfogó reformok. Ebbe a kategóriába tartoznak a migráns háttérrel rendelkező személyek, a szülőképes korú nők, az alacsonyan képzett férfiak, illetve a munkavégzésre részlegesen képes és a fogyatékkal élő személyek. A munkanélküliek és inaktívak számára néhány szolgáltatást különböző hatóságok és szolgáltatók nyújtanak. Ahhoz, hogy ezek a csoportok bekapcsolódhassanak a munkaerőpiacra és ott is maradjanak, személyre szabott és integrált aktivizálási és rehabilitációs szolgáltatásokra és szakpolitikákra van szükség. A nemek közötti foglalkoztatási különbséghez és a nemek közötti bérszakadékhoz a nők hosszú távú gondozási feladatai is hozzájárulnak. A kormány kezdeményezte a családi szabadság reformját, de azt nem valósította meg.
- (12) A demográfiai és technológiai változások idején a munkaerő-kínálat biztosítása Finnországban kulcsfontosságú a fenntartható és inkluzív növekedés elősegítéséhez. A készségekbe – különösen a munkaerőpiac szempontjából releváns készségekbe – való beruházás elősegítené a gazdaság strukturális változása által támasztott kihívásoknak való megfelelést. A technológiai változás miatt a munkaerőt folyamatosan, rugalmas módon kell képezni és átképezni, többek között a felnőttkori tanulás, oktatás és képzés révén. Ezáltal növekedne a foglalkoztatási mobilitás és csökkenne a strukturális munkaerőhiány, ami hozzájárulna a jövőbeli munkaerőpiaci igények kielégítéséhez.
- (13) Finnország esetében fennáll a kockázata annak, hogy el fog maradni a települési hulladék újrafeldolgozását illetően 2020-ra meghatározott 50 %-os célkitűzéstől. A települési hulladékot ugyanis egyre nagyobb arányban égetik el (2017-ben a 60 %-át a 2016-os 55 %-hoz képest).
- (14) A kutatás-fejlesztésre fordított közkiadások terén megindult a stabilizálódás, viszont 2009 óta az összes uniós tagállam közül Finnországban csökkent a legjobban a kutatás-fejlesztés területén megvalósuló magánberuházások mértéke. Annak ellenére, hogy az elmúlt években javult a makrogazdasági helyzet, a kutatás-fejlesztés területén történő magánberuházások még nem érték el a korábbi szintet. A kutatás-fejlesztésbe irányuló beruházások intenzitásának növelése kulcsfontosságú tényező, amely lehetővé teszi a gazdaság tudásintenzív ágazatai számára kedvező strukturális váltást, és erősíti a hosszú távú növekedési potenciált. Ezen túlmenően a felsőoktatási intézmények és az üzleti szféra közötti együttműködés továbbra is az innováció ösztönzésének és a piacon való hasznosításának egyik legfontosabb alapkövetelménye.

- (15) A közlekedési hálózat hiányosságai megakadályozzák az elszórtan élő lakosokat abban, hogy más településeken keressenek munkát. A közlekedési infrastruktúrába történő stratégiai beruházások javíthatják a munkaerő mobilitását, és ezáltal erősíthetik a munkaerőpiacok működését. Ezzel párhuzamosan, mivel Finnországban a többi tagállamhoz képest a szállítási költségek viszonylag nagy hatással vannak a termékek végső árára, az infrastruktúra összeköttetései javíthatnák a külföldi piacokhoz való hozzáférést.
- (16) Az energiaigényes iparágak és a közlekedési ágazat dekarbonizációjára irányuló stratégiai beruházások hozzájárulnának a hosszú távú gazdasági és éghajlat-politikai célok eléréséhez. Finnország vezető szerepet tölt be a tiszta energiával kapcsolatos innováció, illetve a területet érintő kutatás-fejlesztési magánkiadások terén. A tiszta energiával kapcsolatos egyes programok keretében 2021-ig megvalósított további beruházások a kötelezettségvállalásnak megfelelően hozzájárulnak ahhoz, hogy Finnország teljesítse karbonsemlegességi célkitűzéseit. Finnországban a bioüzemanyagok részarányának növelésére irányuló, ambiciózus célkitűzések mellett a villamosítás is költséghatékony megoldást jelenthet a közlekedési ágazat dekarbonizálására, tekintettel arra, hogy a villamosenergia-termelésben magas szintet ért el a dekarbonizáció.
- (17) Az alacsony kamatlábak és a javuló gazdasági kilátások növelték a hitelezés teljes volumenét, különösen a lakásépítő társaságok révén (amelyek a lakástulajdon sajátos formáját biztosítják). Ezzel párhuzamosan a fogyasztói hitelek aránya gyorsan növekszik, és a hitelnyújtás egyre nagyobb részét külföldi bankok, hitelintézetektől eltérő egyéb pénzügyi intézmények, valamint kisösszegű és személyközi hitelezéssel foglalkozó vállalkozások végzik. A háztartások adósságállománya így továbbra is történelmi csúcson van (2017-ben a GDP 67 %-a volt). Az adósságok nagy része változó kamatozású, ami kockázatot jelent, ha középtávon emelkednek a kamatok. A finn pénzügyi felügyeleti hatóság több különböző intézkedést is elfogadott a háztartások eladósodottságának visszafogása érdekében. Rövid távon azonban nem várható az adósságteher aktív csökkentése, különösen mivel a kamatlábak továbbra is alacsonyak, és a fogyasztói bizalom még mindig viszonylag erős.
- (18) Finnország jelenleg nem rendelkezik átfogó (azaz az adósokra vonatkozó pozitív és negatív információkat összegyűjtő) hitelnyilvántartással, amelyben az összes főbb bank szerepel. Ennek hiánya megakadályozhatja, hogy a bankok egyértelmű képet kapjanak a háztartások általános eladósodottságáról. Az elmúlt évben sor került egy ilyen típusú nyilvántartás létrehozására irányuló előkészítő munka elvégzésére.

- (19) Az uniós alapoknak a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti az ajánlásokban megjelölt hiányosságok egy részének orvosolását, különösen a 2019. évi országjelentés D. mellékletében szereplő területeken. Ez lehetővé tenné Finnország számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető legoptimálisabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket is figyelembe véve.
- (20) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a finn gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi stabilitási programot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Finnországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Finnország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (21) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi stabilitási programot, és véleményét⁸ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Finnország 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Biztosítsa, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája 2020-ban ne haladja meg az 1,9 %-ot, ami a GDP 0,5 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazításnak felel meg. Javítsa a szociális és az egészségügyi szolgáltatások költséghatékonyságát és a hozzájuk való egyenlő hozzáférést.
2. Javítsa a munkavállalás ösztönzőit, gondoskodjon a készségfejlesztésről és az aktív befogadás támogatásáról, főként jól integrált szolgáltatások biztosításával a munkanélküliek és az inaktív népesség számára.
3. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába a kutatást és az innovációt, az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra való átállást és az energetikai átmenetet, illetve a fenntartható közlekedést, figyelembe véve a regionális különbségeket is.

⁸ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

4. Erősítse meg a háztartások adósságállományának nyomon követését, és hozza létre a hitelnyilvántartási rendszert.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
